Hvilke planter findes i de danske sankelandskaber?

Forfattere: Julia Sick
Redaktør: Cathrine Terkelsen
Faglige temaer: Vilde planter
Kompetenceområder: Fødevarebevidsthed, Undersøgelse, Perspektivering

Introduktion:
Inden I skal på sanketur, skal eleverne opnå kendskab til en række vilde spiselige planter samt lære, hvor disse planter typisk kan sankes.

Aktivitet med dialogoplæg og billeder

I Gruppearbejde:

Eleverne skal i grupper finde frem til, hvilke planter der typisk gror i de fire sankelandskaber (*by*

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

- skov - vandnært- åbent land).

Hver gruppe tildeles et billede/kort, hvorpå alle sankelandskaber fremgår + et kopiark med billeder af forskellige planter. Eleverne skal klippe planterne ud og herefter i gruppen diskutere sig frem til, hvor planterne skal placeres på billedet/kortet.
Uddel evt. elefantsnot, som eleverne kan bruge til at placere de udklippede planter på billedet.

Her på billedet finder man de 4 sankelandskaber (by - skov - vandnært - åbent land).

2 Fælles: Del jeres viden med klassen. Print kortet i større format (fx A3) og hæng det op i klassen. I fællesskab skal I nu have placeret planterne de rette steder på det fælles kort.

Hvad er den rette løsning mon? Se herunder

- I byen: mælkebøtte, stor nælde og hassel.
- I skoven: skovmærke, skovsyre og almindelig kantarel.
- Vandnært: almindelig hjertemusling, søl, hybenrose, havtorn og strandsennep.
- På åbent land: kornblomst, vellugtende kamille og mælkebøtte.

- Hvor skal planten placeres?
- Hvilke særlige egenskaber har dette landskab, som gør, at I tænker, at planten skal placeres her?

Forberedelser

Lærerens forberedelse:

- Orienter dig i de forskellige sankelandskaber (læs mere om disse i den uddybende tekst).
- Udskriv plakat og kopiark.
- Elefantsnot

Svaret på opgaven: (Nogle planter vokser i flere sankelandskaber):

- I byen: mælkebøtte, brandnælder og hassel.
- I skoven: skovmærke, skovsyre og almindelig kantarel.
- Vandnært: almindelig hjertemusling, søl, hybenrose, havtorn og strandsennep.
- På åbent land: kornblomst, vellugtende kamille og mælkebøtte.

Læringsmål

- *at du opnår kendskab til en række spiselige vilde planter og ved, hvilke sankelandskaber disse planter typisk tilhører.*
- *at du mundtligt kan formidle din viden om og erfaringer med natur, landskaber og vilde planter.*

Fra Fælles Mål sigtes mod i hvert fald følgende færdigheds-og vidensmål i fagene natur/teknologi og madkundskab:

Natur/Teknologi:

Fra kompetenceområdet Undersøgelse efter 4. klassetrin:

- Eleven kan indsamle og bestemme dyr, planter, svampe og sten, herunder med digitale databaser
- Eleven har viden om hovedgrupper af sten og enkel klassifikation af dyr, planter og svampe.

Fra kompetenceområdet Perspektivering efter 4. klassetrin:

- Eleven kan relatere viden fra natur/tekonolgi til andre regioner

- Eleven har viden om regionale forskellige og ligheder i natur og teknologi

Fra kompetenceområdet Perspektivering efter 6. klassetrin:

- Eleven kan sætte anvendelse af natur og teknologi i et bærdygtigt perspektiv
- Eleven har viden om enkle principper for bæredygtighed

Madkundskab:

Fra kompetenceområdet Fødevarebevidsthed:

- Eleven kan analysere fødevaregruppers vej fra jord til bord og til jord igen
- Eleven har viden om fødevaregruppers bæredygtighed

Uddybende

Sankelandskaber:
I den danske natur kan man opleve en række forskellige landskaber. Disse landskaber er præget af specifikke egenskaber og byder derfor også på forskellige spiselige planter, man kan sanke. Derfor kalder vi disse landskaber for *sankelandskaber.*

Den danske natur kan opdeles i følgende sankelandskaber:
Vandnært, åbent land, skov og by.

Klik her for at se Smag for Livets videoer fra sanketure i skoven, byen og på stranden.

I det følgende kan du få et kort indblik i nogle af de spiselige vilde planter, der typisk er mulige at sanke i disse landskaber.

Vandnært (hav, strand, strandeng, sø og vandløb):
Ude ved det friske saltvandshav kan man opleve de danske strande og strandenge. Her byder naturen på både frisk tang og urter.
Længere fra de danske kyster kan man også finde vand i form af ferskvand. Ved søer og vandløb er det muligt at sanke både urter og blomster.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Almindelig hjertemusling, søl, havtorn, vandmynte, brøndkarse, løgkarse, brandnælder, strandsennep og hybenrose.

Åbent land: (hegn, grøftekant og græsland)
I grøftekander, på græslandet og ved hegnet der omgærder de danske marker, er der fyldt med urter,

nødder, frugter og bær.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Hyldeblomst og hyldebær, kornblomst, vellugtende kamille, almindelig syre, brandnælder og mælkebøtte.

Skov: (løvskov og nåleskov)
De danske løv- og nåleskove er også velegnede til sanketure. Her byder naturen på både spiselige svampe, blade, skud, urter, bær og nødder.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Skovsyre, ramsløg, vandkarse, hassel, almindelig kantarel, brandnælder, skovmærke, skovjordbær, brombær, hindbær og valnød.

By: (haver og parker)
Selv i de danske byer er der mulighed for at sanke. I byernes parker og grønne områder er det bl.a. muligt at finde urter, frugter, nødder og bær.

Eksempler på vilde planter der typisk er mulige at sanke i dette landskab:

Skovsyre, ramsløg, brandnælder, hassel, mælkebøtte, almindelig syre, bellis og lind.

Landskabernes særlige egenskaber:
Hvis man lærer de særlige kendetegn ved de forskellige landskaber at kende, kan man finde frem til de spiselige planter, landskabet byder på. Fugtindholdet i jorden er især afgærende for, hvilke planter, der vokser og gror. Nogle plante findes fx kun i og ved saltvand og andre kun i og ved ferskvand.
For eksempel er strandsennep en sukkulent plante, der har en særlig evne til at modstå den høje saltkoncentration ved havet. Den kan også modstå vinden, og derfor gror de godt på strandbredden, hvor de kan få næring fra den opskyllede tang.
Og eksempelvis findes nogle svampe kun på bestemte områder, hvor de kan leve i symbiose (betegnelsen for at leve i samliv med forskellige arter; her svamp og træ) med specifikke træer. Kantareller findes eksempelvis ofte i symbiose med nåletræer, hvorfor de ofte kan sankes i nåleskove.

Kilde: https://vildmad.dk/dk/sankelandskaber

Kopiark

Kopiark:
Akt 3 - Her er Danmarks Smagsskatte (plakat).pdf
Akt 3 - klip ud.pdf

SMAG for LIVET
NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

hjertemusling

kornblomst

stor nælde

søl

kantarel

skovmærke

mælkebøtte

NORDEA FONDEN
Vi støtter gode liv

hassel

strandsennep

hybenrose

skovsyre

vellugtende kamille

havtorn